

**ΠΑΝΕΛΛΗΝΙΑ ΟΜΟΣΠΟΝΔΙΑ ΕΡΓΑΖΟΜΕΝΩΝ ΣΤΙΣ
ΔΗΜΟΤΙΚΕΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ ΥΔΡΕΥΣΗΣ ΑΠΟΧΕΤΕΥΣΗΣ
(Π.Ο.Ε. - Δ.Ε.Υ.Α.)**

**Μ.Καρακωστή 15, τ.κ. 59100 Βέροια, Τηλ. 2331 0 20530,
fax 23310 20180, e-mail: info@poe-deya.gr**

αρ.πρωτ. 3042

Βέροια, 04-12-2014

Προς Κο Κυριάκο Βιρβιδάκη
Βουλευτή Ν.Δ.
Πρόεδρο της Υποεπιτροπής της Βουλής
για θέματα Υπουργείου Εσωτερικών
Αθήνα

**Θέμα: Απόψεις-προτάσεις της ΠΟΕ-ΔΕΥΑ για την επόμενη φάση του
«Καλλικράτη»**

κ. Πρόεδρε,

Εκ μέρους όλων των εργαζομένων στις ΔΕΥΑ θα θέλαμε να σας ευχαριστήσουμε για την πρόκληση που μας απευθύνετε για να καταθέσουμε τις προτάσεις για την επόμενη φάση του «Καλλικράτη».

Η συμμετοχή μας στην επιτροπή της Βουλής καταξιώνει και ενισχύει το ρόλο της Ομοσπονδίας μας.

Οι προτάσεις μας για την τροποποίηση του Καλλικράτη χωρίζονται σε δύο κατηγορίες.

Η πρώτη κατηγορία αφορά ζητήματα των ΔΕΥΑ και η δεύτερη δύο προτάσεις για ζητήματα εργαζομένων. Στις προτάσεις για τις ΔΕΥΑ συμφωνούμε με τις προτάσεις που κατέθεσε η ΕΔΕΥΑ.

Α. Ζητήματα ΔΕΥΑ

Οι Δ.Ε.Υ.Α. αντί να υποστηριχθούν ώστε η μετάβασή τους στα νέα δεδομένα που δημιουργήσε ο «Καλλικράτης» να είναι σχετικά ομαλή, αντιμετωπίζουν **σοβαρά ζητήματα λειτουργίας** όπως :

1. Ο ν.1069/80, το θεσμικό πλαίσιο ίδρυσης και λειτουργίας των Δ.Ε.Υ.Α. που επί τριάντα και πλέον χρόνια αποτέλεσε, παρά τις όποιες ατέλειες και αδυναμίες του, σοβαρό θεσμικό και αναπτυξιακό εργαλείο στον τομέα ύδρευσης-αποχέτευσης, βάλλεται ιδιαίτερα το τελευταίο διάστημα και αποδυναμώνεται από ρυθμίσεις που αναιρούν την ευελιξία με την οποία έχει εξοπλίσει ο ιδρυτικός του νόμος τις

Δ.Ε.Υ.Α. με σοβαρότατες επιπτώσεις στην λειτουργία των επιχειρήσεων και συνακόλουθα στις παρεχόμενες στους πολίτες υπηρεσίες. Ένα παράδειγμα που μπορεί να αναφερθεί για την τεκμηρίωση των παραπάνω είναι η νομοθετική ρύθμιση (ν. 4111/2013) σύμφωνα με την οποία οι Δήμοι προμηθεύονται πλέον τα καύσιμα και κάποια αναλώσιμα για λογαριασμό των Δ.Ε.Υ.Α. **Από την άλλη πλευρά, ο ιδρυτικός νόμος των Δ.Ε.Υ.Α. ήταν πρωτοποριακός μεν για την εποχή που θεσπίσθηκε, αλλά σήμερα επιβάλλεται να εκσυγχρονισθεί για να προσαρμοσθεί στις θεσμικές και τεχνολογικές εξελίξεις του τομέα ύδρευσης-αποχέτευσης με βάση και το ευρωπαϊκό κεκτημένο.** Σε συνάντηση που είχε το Διοικητικό Συμβούλιο της Ε.Δ.Ε.Υ.Α. (παρόντος του προέδρου της ομοσπονδίας) με τον πρώην Υπουργό Εσωτερικών κ. Μιχελάκη συμφωνήθηκε να συγκροτηθεί **Επιτροπή** με στόχο τη βελτίωση και την εκσυγχρονισμό του ν.1069/80.

Επειδή, ωστόσο οι Δ.Ε.Υ.Α. για να επιτελέσουν το έργο για το οποίο ιδρύθηκαν, θα πρέπει να λειτουργούν με ευελιξία και σύμφωνα με τους κανόνες της ιδιωτικής οικονομίας, προτείνουμε στο νόμο που θα αποτελέσει την επόμενη φάση του «Καλλικράτη» και μέχρι η προαναφερθείσα ad hoc Επιτροπή να ολοκληρώσει το έργο της και να αναθεωρηθεί ο ν. 1069/80, να περιληφθεί διάταξη σύμφωνα με την οποία ο ν.1069/80 κατисχύει κάθε αντίθετης διάταξης.

2. Οι Δ.Ε.Υ.Α. σήμερα αντιμετωπίζουν σοβαρότατες ελλείψεις προσωπικού ως αποτέλεσμα των περιορισμών των προσλήψεων στο δημόσιο τομέα και των αθρόων συνταξιοδοτήσεων. Αδυνατούμε να κατανοήσουμε γιατί οι Δ.Ε.Υ.Α. θα πρέπει να εντάσσονται σε ισοπεδωτικές ρυθμίσεις και να αποδυναμώνονται **όταν το προσωπικό τους μισθοδοτείται από τα έσοδά τους** και η αντικατάστασή του με νέο θα συνέβαλε στην μείωση της ανεργίας και την αντίστοιχη αύξηση της απασχόλησης. Κάποιες νομοθετικές ρυθμίσεις όπως αυτές του ν.4147/2013 που άφησαν «παράθυρα» για το προσωπικό ορισμένου χρόνου αποτέλεσαν «ασπρίνη» και ημίμετρα, αφού οι Δ.Ε.Υ.Α. ως επιχειρήσεις αιχμής κι έντασης εργασίας και λόγω του αντικειμένου τους που συνδέεται με τη δημόσια υγεία και την προστασία του περιβάλλοντος έχουν ανάγκη **από έμπειρο κι εξειδικευμένο μόνιμο προσωπικό.** Επιπλέον η πρόσληψη προσωπικού ορισμένου χρόνου γίνεται με ιδιαίτερα χρονοβόρες διαδικασίες.

Με επανειλημμένα υπομνήματα και παραστάσεις προσπαθήσαμε να πείσουμε τα συναρμόδια Υπουργεία και κυρίως το εποπτεύον Υπουργείο Εσωτερικών ότι **επειδή οι Δ.Ε.Υ.Α. δεν ανήκουν στο δημόσιο τομέα και δεν επιβαρύνουν τον κρατικό προϋπολογισμό, θα πρέπει οι ίδιες να σχεδιάζουν και να αποφασίζουν σχετικά με τις προσλήψεις του προσωπικού τους σύμφωνα με τις ανάγκες τους και τον Οργανισμό Εσωτερικής Υπηρεσίας τους.**

Λαμβανομένου υπόψη ότι οι Δ.Ε.Υ.Α. δεν επιβαρύνουν τον κρατικό προϋπολογισμό, ζητάμε να δοθεί νομοθετικά η δυνατότητα στις Δ.Ε.Υ.Α. να προσλαμβάνουν **μόνιμο**

εξειδικευμένο προσωπικό με αδιάβλητες και διαφανείς διαδικασίες (μέσω ΑΣΕΠ) και κυρίως το προσωπικό που είναι απαραίτητο για την λειτουργία τους και την υλοποίηση του αναπτυξιακού τους σχεδιασμού. Με τον τρόπο αυτό θα τονωθεί και η απασχόληση στην περιφέρεια.

3. Έλεγχος των Δ.Ε.Υ.Α. από το Ελεγκτικό Συνέδριο

Η έναρξη του ελέγχου των δαπανών των Δ.Ε.Υ.Α. σύμφωνα με το αρ. 275 του «Καλλικράτη» ν. 3852/2011 από τις κατά τόπους Υπηρεσίες του Ελεγκτικού Συνεδρίου συνοδεύθηκε από πολλά προβλήματα, αφού οι Επίτροποι στην πλειοψηφία τους δεν γνώριζαν επαρκώς το νομικό καθεστώς των Δ.Ε.Υ.Α. (ιδιαίτερα το καθεστώς προμηθειών των Δ.Ε.Υ.Α.) με συνέπεια να μην υφίσταται ενιαία και ομοιόμορφη αντιμετώπιση των Δ.Ε.Υ.Α. κατά τη διενέργεια του ελέγχου. Αναφέρουμε χαρακτηριστικά ότι υπήρξαν και περιπτώσεις όπου οι Επίτροποι απαίτησαν από Δ.Ε.Υ.Α. να ελεγχθούν σύμφωνα με το δημόσιο λογιστικό σε αντίθεση με την Απόφαση της Ολομέλειας του Ελεγκτικού Συνεδρίου (Πρακτ. Ολομ. Ελ. Συν.19/1/2011), αλλά και σχετικά έγγραφα του Ελεγκτικού Συνεδρίου (υπαριθμ. πρωτ. 14800/17.3.2011 έγγραφο προς τη Δ.Ε.Υ.Α. Ηρακλείου) που ορίζουν με σαφήνεια ότι ο προληπτικός έλεγχος των δαπανών των Δ.Ε.Υ.Α. θα διενεργείται με βάση το λογιστικό που τις διέπει (και όχι σύμφωνα με το δημόσιο λογιστικό), ενώ το Ελεγκτικό Συνέδριο δεν έχει αρμοδιότητα να καθορίζει τα δικαιολογητικά εκκαθάρισης δαπανών των νομικών προσώπων των Δήμων.

Με τον ν. 4071/2012 (αρ. 10 παρ. 7) υπόκεινται πλέον σε προληπτικό έλεγχο μόνο τα χρηματικά εντάλματα των Δ.Ε.Υ.Α που υπερβαίνουν τις 5.000 ευρώ. Ωστόσο, τα προβλήματα κατά τη διενέργεια των ελέγχων με βάση την ενημέρωση που έχουμε από τις ΔΕΥΑ-μέλη μας είναι πολλά και δυσχεραίνουν την λειτουργία τους λαμβανομένου υπόψη και των προαναφερθεισών ελλείψεων προσωπικού στις Δ.Ε.Υ.Α. Για τον λόγο αυτό κι επειδή θεωρούμε ότι οι Δ.Ε.Υ.Α. θα πρέπει να λειτουργούν με απόλυτη διαφάνεια προτείνουμε στην επόμενη φάση του «Καλλικράτη» τη θεσμοθέτηση ενός συστήματος ελέγχου που θα διασφαλίζει την νομιμότητα των πράξεων, αλλά και την απαραίτητη για την λειτουργία των Δ.Ε.Υ.Α. ευελιξία.

4. Λειτουργία των Δ.Ε.Υ.Α. των μεγάλων νησιών της χώρας μας

Στα μεγάλα νησιά της χώρας μας (Λέσβος, Χίος, Κέρκυρα, Κεφαλονιά, Ρόδος και Κως) όλες οι Δ.Ε.Υ.Α. που λειτουργούσαν συγχωνεύθηκαν σε μία και μόνο με αποτέλεσμα να υπάρξει σοβαρότατο πρόβλημα λειτουργίας λόγω έλλειψης του απαραίτητου προσωπικού, σοβαρών προβλημάτων στις υποδομές και τον εξοπλισμό, και της πολύ μεγάλης έκτασης που υποχρεώθηκε να διαχειρισθεί η

ενιαία Δ.Ε.Υ.Α. (προβλήματα εξαιτίας των μεγάλων αποστάσεων και του εκτεταμένου δικτύου). Ειδικότερα: Στην Κέρκυρα συγχωνεύθηκαν έντεκα Δ.Ε.Υ.Α., στην Ρόδο έξι Δ.Ε.Υ.Α., στην Κω τρεις, στην Κεφαλονιά τρεις, στη Χίο δύο, ενώ στην Λέσβο η Δ.Ε.Υ.Α. Μυτιλήνης επέκτεινε τα όριά της σε όλο το νησί. Επιπλέον, οι Δ.Ε.Υ.Α. που προέκυψαν από την συγχώνευση επέκτειναν τα όριά τους σε όλο το νησί με αποτέλεσμα τέσσερα χρόνια μετά την εφαρμογή του «Καλλικράτη» τα προβλήματα στις Δ.Ε.Υ.Α. των μεγάλων νησιών μας να είναι σοβαρότατα αν λάβουμε υπόψη μας ότι πρόκειται και για εξαιρετικά τουριστικές περιοχές. Με το δεδομένο αυτό, θεωρούμε ότι θα πρέπει να επανεξεταστεί ο σχεδιασμός των ΟΤΑ στα συγκεκριμένα νησιά και συνακόλουθα στις αντίστοιχες Δ.Ε.Υ.Α.

Συνοψίζοντας, κ. Πρόεδρε, θα θέλαμε να τονίσουμε ότι οι προτάσεις μας έχουν ως στόχο να αντιμετωπίσουν τα σοβαρά προβλήματα που έχουν δημιουργήσει στις Δ.Ε.Υ.Α. διατάξεις που δεν έλαβαν υπόψη τους τη φύση των επιχειρήσεων.

Επιπλέον, θεωρούμε ότι αν γίνει δεκτό το αίτημά μας και στην επόμενη φάση του «Καλλικράτη» περιληφθεί διάταξη σύμφωνα με την οποία ο ν.1069/80 κατισχύει κάθε αντίθετης διάταξης, θα αμβλυνθούν σημαντικά προβλήματα που δημιουργούνται στις Δ.Ε.Υ.Α. από διατάξεις που είναι αντίθετες με το θεσμικό τους πλαίσιο μέχρι αυτό να αναθεωρηθεί.

Ωστόσο, πέρα από τα παραπάνω θεωρούμε ότι η επόμενη φάση του «Καλλικράτη» δεν θα πρέπει να θίξει επ' ουδενί την αυτοτέλεια των Δ.Ε.Υ.Α. σε σχέση με τους αντίστοιχους Δήμους, αφού χάρη σ' αυτήν, αλλά και τα υπόλοιπα χαρακτηριστικά των Δ.Ε.Υ.Α. (ευελιξία, ανταποδοτικότητα, λειτουργία με ιδιωτικοοικονομικά κριτήρια) ο τομέας ύδρευσης-αποχέτευσης της χώρας μας είναι εφάμιλλος των αντιστοίχων των χωρών-μελών της Ε.Ε.

Β. Προτάσεις που αφορούν ζητήματα εργαζομένων.

1. Άρση ασυμβίβαστου για υποψηφιότητα στις δημοτικές εκλογές.

Σύμφωνα με το άρθρο 14 παρ. 1 περ. γ' του ν. 3852/2010 ορίζεται, ότι: "1. Δεν μπορούν να εκλεγούν ή να είναι δήμαρχοι, δημοτικοί σύμβουλοι, σύμβουλοι της δημοτικής ή τοπικής κοινότητας ή εκπρόσωποι της τοπικής κοινότητας α), β) και γ) Πρόεδροι διοικητικών συμβουλίων δημοτικών νομικών προσώπων δημοσίου δικαίου με εξαίρεση τα ιδρύματα, οι οποίοι δεν είναι αιρετοί, υπάλληλοι με οποιαδήποτε σχέση εργασίας, δημοτικών νομικών προσώπων δημοσίου δικαίου και ιδρυμάτων, καθώς και διευθύνοντες και εντεταλμένοι σύμβουλοι και υπάλληλοι νομικών προσώπων ιδιωτικού δικαίου πλην αστικών εταιρειών μη κερδοσκοπικού

χαρακτήρα, τα οποία έχουν συστήσει ή στα οποία συμμετέχουν οι δήμοι, στους οποίους υποβάλλουν υποψηφιότητα".

Η ανωτέρω διάταξη προφανέστατα έχει τεθεί προς αποφυγή κατάχρησης θέσης εξουσίας εκ μέρους του υπαλλήλου με σκοπό τη συλλογή ψήφων και προκληθεί με αυτόν τρόπο άνιση μεταχείριση μεταξύ υποψηφίων όπως και έμμεση τουλάχιστον αλλοίωση του εκλογικού αποτελέσματος. Απαραίτητο, επομένως, στοιχείο για την παραπάνω απαγόρευση είναι η άσκηση δημόσιας εξουσίας ή τουλάχιστον η δυνατότητα άσκησης τέτοιας εξουσίας.

Κατ' αρχάς επισημαίνεται, ότι αντίστοιχο κώλυμα δεν προβλέπεται σε κανένα άρθρο του ν. 3852/2010 ή σε άλλο ειδικότερο νομοθέτημα για τα αντίστοιχα νομικά πρόσωπα ιδιωτικού δικαίου των Περιφερειών (Ο.Τ.Α. β' βαθμού). Κατά τούτο φαίνεται, ότι εισάγεται σε βάρος των υπαλλήλων των ν.π.ι.δ. Ο.Τ.Α. α' βαθμού δυσμενής μεταχείριση ως προς το συνταγματικά κατοχυρωμένο δικαίωμά τους για υποβολή υποψηφιότητας.

Περαιτέρω για την ερμηνευτική προσέγγιση της δυνατότητας άσκησης δημόσιας εξουσίας χρήσιμα είναι όσα προβλέπονται για την έννοια της γενικής κυβέρνησης. Ειδικότερα, στο εσωτερικό δίκαιο για την οριοθέτηση του δημοσίου τομέα με το άρθρο 2 του ν. 3871/2010 προστέθηκε άρθρο 1B στο ν. 2362/1995 περί Δημοσίου Λογιστικού, με το οποίο ορίσθηκαν τα εξής *"1. Δημόσιος τομέας: περιλαμβάνει την Γενική Κυβέρνηση και τις δημόσιες επιχειρήσεις κατά την έννοια των παρ. 1, 2 και 3, καθώς και τους δημόσιους οργανισμούς κατά την έννοια της παρ. 6 του άρθρου 1 του ν. 3429/2005. 2. Γενική Κυβέρνηση: περιλαμβάνει την Κεντρική Κυβέρνηση, τους Ο.Τ.Α. και τους Οργανισμούς Κοινωνικής Ασφάλισης, σύμφωνα με τα κριτήρια του Ευρωπαϊκού Συστήματος Λογαριασμών (ΕΣΟΛ). 3. Κεντρική Κυβέρνηση: περιλαμβάνει την Κεντρική Διοίκηση και τα νομικά πρόσωπα δημοσίου δικαίου, καθώς και τα νομικά πρόσωπα ιδιωτικού δικαίου, που ελέγχονται και χρηματοδοτούνται κυρίως από την Κεντρική Διοίκηση, εκτός Ο.Τ.Α. και Ο.Κ.Α. [...]. Με το άρθρο 50 παρ. 1 περ. α' του ν. 3943/2011 προστέθηκε στην παρ. 2 του άρθρου 1B του ν. 2362/1995 τελευταίο εδάφιο, σύμφωνα με το οποίο*

"Αναλυτικά τα νομικά πρόσωπα, που περιλαμβάνονται στην Κεντρική Κυβέρνηση, τους Ο.Τ.Α. και τους Ο.Κ.Α. προσδιορίζονται από το Μητρώο Φορέων Γενικής Κυβέρνησης, που τηρείται με ευθύνη της Ελληνικής Στατιστικής Αρχής". Σύμφωνα με τα ανωτέρω και με επίκληση όσων ορίζονται στον υπ' αριθμ. 479/2009 Κανονισμό σχετικά με τη διαδικασία του υπερβολικού δημοσιονομικού ελλείμματος η Ελληνική Στατιστική Αρχή κατήρτισε μητρώο Φορέων Γενικής Κυβέρνησης, στον οποίο κατατάσσονται όλοι οι φορείς, τα στοιχεία της οικονομικής διαχείρισης των οποίων λαμβάνονται υπόψη για τον προσδιορισμό του δημοσίου ελλείμματος και του δημοσίου χρέους. Σύμφωνα, δε, με τα ανωτέρω στο Μητρώο της Κεντρικής Κυβέρνησης περιλαμβάνονται ανάμεσα σε άλλους φορείς και τα νομικά πρόσωπα ιδιωτικού δικαίου, που ελέγχονται και χρηματοδοτούνται κυρίως από την Κεντρική Διοίκηση.

Για την κατάταξη, όμως, ενός νομικού προσώπου ιδιωτικού δικαίου στον τομέα της Γενικής Κυβέρνησης απαιτείται προηγούμενη κρίση σχετικά με τη συνδρομή των τασσομένων στις οικείες διατάξεις κριτηρίων. Προκειμένου, δε, να υπαχθεί ένα νομικό πρόσωπο ιδιωτικού δικαίου στην έννοια της Γενικής Κυβέρνησης, να θεωρηθεί, ότι να οικονομικά του στοιχεία είναι άμεσα συνδεδεμένα με τη μείωση του δημοσιονομικού ελλείμματος και την εν γένει διαχείριση της δημοσιονομικής πολιτικής και εν τέλει να υπαχθεί και στην Ενιαία Αρχή Πληρωμών, εξετάζεται αν το εν λόγω νομικό πρόσωπο ελέγχεται και χρηματοδοτείται, κατά κύριο λόγο από την Κεντρική Διοίκηση. Εξάλλου η κατάταξη ενός φορέα της Γενικής Κυβέρνησης έχει έννομες συνέπειες για τη λειτουργία του δεδομένου, κυρίως, ότι συνεπάγεται την εφαρμογή επ' αυτού ενός ειδικού πλέγματος διατάξεων σχετικών με την οικονομική του διαχείριση και συνεπώς επί του προσωπικού αυτού, καθώς η οικονομική κατάσταση του φορέα συνδέεται άμεσα με τη δημοσιονομική πολιτική της Χώρας, εφαρμόζονται και οι διατάξεις του ν. 4024/2011.

Επειδή από τις ανωτέρω προπαρατεθείσες διατάξεις τόσο του Κανονισμού 2223/1996, με τον οποίο θεσπίστηκε το *"Ευρωπαϊκό Σύστημα Εθνικών και Περιφερειακών Λογαριασμών της Κοινότητας"* όσο και του άρθρου 1B του ν.

2362/1995, προκύπτει ότι προκειμένου να υπαχθεί ένα νομικό πρόσωπο ιδιωτικού δικαίου στον τομέα της Γενικής Κυβέρνησης, πρέπει να συντρέχουν σωρευτικά τα καθοριζόμενα στις διατάξεις αυτές κριτήρια. Τα κριτήρια αυτά, δε, συνίστανται στην χρηματοδότηση του φορέα από την Κεντρική Διοίκηση και η άσκηση ελέγχου επί του συγκεκριμένου νομικού προσώπου από την Κεντρική Διοίκηση. Για την εφαρμογή του δεύτερου κατά σειρά κριτηρίου, καθώς το πρώτο δεν υφίσταται στην περίπτωση των Δ.Ε.Υ.Α., οι οποίες εκ του συστατικού τους νόμου είναι πλήρως αυτοχρηματοδοτούμενες, πρέπει να ληφθούν υπόψη οι σχετικοί ορισμοί του ΕΣΟΛ, στους οποίους παραπέμπουν και οι διατάξεις του άρθρου 1B του ν. 2362/1995. Όπως αναφέρεται, δε, στο Εγχειρίδιο για το Κυβερνητικό Έλλειμμα και Χρέος, το οποίο έχει εκδοθεί από την Eurostat και περιλαμβάνει διευκρινίσεις σχετικά με την εφαρμογή του ΕΣΛ 1995, ως έλεγχος νοείται η δυνατότητα καθορισμού της γενικής πολιτικής ή του προγράμματος του φορέα. Τα ανωτέρω άλλωστε κριτήρια υιοθετούνται στο Κεφάλαιο 2 παρ. 2.26 του ΕΣΔ 1995 για τον προσδιορισμό των δημοσίων μη χρηματοδοτούμενων εταιρειών. Προβλέπεται, συγκεκριμένα, ότι οι εν λόγω εταιρείες θεωρείται, ότι ελέγχονται από το Δημόσιο, όταν βάσει του νομοθετικού καθεστώτος, που διέπει τη λειτουργία τους, εξασφαλίζεται η δυνατότητα των οργάνων του Δημοσίου να καθορίζουν την πολιτική τους ή να διορίζουν τους διευθυντές τους. Περαιτέρω στο Εγχειρίδιο για το Κυβερνητικό Έλλειμμα και Χρέος αναφέρεται, ότι στις περιπτώσεις των νομικών προσώπων ιδιωτικού δικαίου, εάν δεν πληρούνται τυπικώς τα ανωτέρω κριτήρια ή δεν υπάρχει ειδικό νομοθετικό πλαίσιο η έννοια του ελέγχου πρέπει να ερμηνεύεται βάσει λειτουργικών κριτηρίων. Θεωρείται, δε, ότι το Δημόσιο εξασφαλίζει τον έλεγχο του φορέα, όταν ασκεί επιρροή επί της διοικήσεως του συγκεκριμένου φορέα πέραν της γενικής εποπτείας, που ασκεί σε όλους τους παρόμοιους φορείς **(ιδέτε ad hoc 2497/2013 απόφαση του Δ' τμήματος του Σ.Τ.Ε.)** .

Οι Δ.Ε.Υ.Α., είναι επιχειρήσεις, οι οποίες έχουν συσταθεί σύμφωνα με το Ν. 1069/1980. Σκοπό έχουν την παροχή υπηρεσιών ύδρευσης και αποχέτευσης στην χωρική έκταση κάθε Δήμου, όπου λειτουργούν, και αποτελούν **νομικά πρόσωπα ιδιωτικού δικαίου** κοινωφελούς χαρακτήρα, **το οποία διέπεται από τους κανόνες**

της ιδιωτικής οικονομίας, όπως ορίζεται ρητά από το άρθρο 1 παρ. 1 του ν. 1069/1980. Άπαντες οι εργαζόμενοι της επιχείρησης απασχολούνται με συμβάσεις εξαρτημένης εργασίας ιδιωτικού δικαίου αορίστου χρόνου, οι δε αποδοχές του προσωπικού ρυθμίζονται με τις εκάστοτε ισχύουσες Συλλογικές Συμβάσεις, που υπογράφονται μεταξύ της Ένωσης Δημοτικών Επιχείρησης Ελλάδος και της Πανελλήνιας Ομοσπονδίας Εργαζομένων στις Δ.Ε.Υ.Α. της Χώρας. Περαιτέρω η λειτουργία των Δ.Ε.Υ.Α. από την έναρξη λειτουργίας τους έως και σήμερα συνεχίζεται υπό καθεστώς πλήρους δημοσιονομικής αυτοτέλειας σε σχέση με τον Δήμο, στα πλαίσια του οποίου λειτουργούν, αποτελούν Νομικά Πρόσωπα Ιδιωτικού Δικαίου με επιδίωξη την επίτευξη ορισμένου σκοπού προς εξυπηρέτηση του κοινού, διεπόμενα από τους κανόνες της ιδιωτικής οικονομίας. Η διαχείριση τους γίνεται σύμφωνα με ιδιαίτερο προϋπολογισμό εσόδων - εξόδων ανεξάρτητα από την υπόλοιπη δημοτική διαχείριση, απολαμβάνει διοικητικής και οικονομικής αυτοτέλειας και έχουν ίδιους οικονομικούς πόρους, από τους οποίους αποπληρώνουν τα λειτουργικά τους έξοδα και τη μισθοδοσία του προσωπικού τους. Τη νομική φύση των Δ.Ε.Υ.Α. ως ιδιωτικού δικαίου επιβεβαιώνει και η νομολογία.

Ειδικότερα σύμφωνα με την υπ' αριθμ. 1675/2010 απόφαση του Αρείου Πάγου με αφορμή την ειδική παροχή του αρ. 14 του ν. 3016/2002 (επίδομα 176 ευρώ) έχει γίνει δεκτό, ότι: (οι υπογραμμίσεις δικές μας) "[...] οι δημοτικές επιχειρήσεις ύδρευσης και αποχέτευσης, ως το αναιρεσείον, αποτελούν νομικά πρόσωπα ιδιωτικού δικαίου, διεπόμενα από τους κανόνες της ιδιωτικής οικονομίας, έχουν διοικητική και οικονομική αυτοτέλεια, διαθέτοντας ίδια διοίκηση, ανεξάρτητη ταμειακή υπηρεσία και ιδιαίτερο προϋπολογισμό εσόδων εξόδων, με βάση τον οποίο γίνεται η οικονομική διαχείρισή τους, ίδια περιουσία και δικούς τους πόρους, ανεξάρτητη και αυτοτελή εσωτερική οργάνωση και λειτουργία με βάση τους κανονισμούς, που συντάσσονται από τα όργανα διοίκησης αυτών, και τέλος δεν υπάγονται στην κατηγορία των ΟΤΑ ούτε στον ευρύτερο δημόσιο τομέα, από τον οποίο αντιθέτως ρητά εξαιρούνται. Κατά συνέπεια οι εργαζόμενοι σ' αυτές τελούν σε εντελώς διαφορετικό νομοθετικό και εργασιακό καθεστώς και παρέχουν τις υπηρεσίες τους υπό διαφορετικές συνθήκες και σε διαφορετικούς εργοδότες σε σχέση με τους εργαζόμενους στο Δημόσιο, στους Ο.Τ.Α. και τα Ν.Π.Δ.Δ. και γενικά στον ευρύτερο δημόσιο τομέα, στους οποίους έχει χορηγηθεί σταδιακά η επίδικη

χρηματική παροχή του αρ. 14 του ν. 3016/2002. [...]". Αναλόγως έχει κριθεί και με τις υπ' αριθμ. 1584/2010 και 690/2012 αποφάσεις του Αρείου Πάγου.

Δεδομένου, όμως, ότι σύμφωνα με τις διατάξεις του ν. 1069/1980 η καθ' ης επιχείρηση αποτελεί νομικό πρόσωπο κοινωφελούς χαρακτήρα και ειδικού σκοπού (ιδέτε παρ. 29 επ. του παρόντος σημειώματος), το οποίο **αυτοχρηματοδοτείται** ως προς τις λειτουργικές και παραγωγικές ανάγκες του αλλά και για την επενδυτική του δραστηριότητα από τις παρεχόμενες από το ίδιο υπηρεσίες προς τους πολίτες της περιοχής, που λειτουργεί, καθίσταται σαφές, ότι δεν εντάσσεται υπό οποιοδήποτε πρίσμα στους φορείς της Γενικής Κυβέρνησης. Ειδικότερα, σύμφωνα με τη διάταξη του άρθρου 1B παρ. 2 του ν. 2362/1995 υπό το πρίσμα του Κανονισμού 2223/1996 του Συμβουλίου "Περί του ευρωπαϊκού συστήματος εθνικών και περιφερειακών λογαριασμών της Κοινότητας", που εισήγαγε το Ευρωπαϊκό Σύστημα Λογαριασμών (ΕΣΟΛ) προκειμένου μια θεσμική μονάδα να ταξινομηθεί στον τομέα της Γενικής Κυβέρνησης πρέπει να είναι παραγωγός μη εμπορεύσιμου προϊόντος, το οποίο ερμηνεύεται ως εξής: "αν περισσότερο από το 50% του κόστους παραγωγής μιας θεσμικής μονάδας καλύπτεται από τις πωλήσεις, τότε αυτή είναι παραγωγός εμπορεύσιμου προϊόντος και ταξινομείται στους τομείς των επιχειρήσεων. Αν λιγότερο από το 50% του κόστους παραγωγής καλύπτεται από τις πωλήσεις, η θεσμική μονάδα είναι παραγωγός λοιπού μη εμπορεύσιμου προϊόντος και ταξινομείται στον τομέα των μη κερδοσκοπικών ιδρυμάτων, που εξυπηρετούν τα νοικοκυριά. Αν αυτά τα μη κερδοσκοπικά ιδρύματα ελέγχονται και χρηματοδοτούνται κατά κύριο λόγο από το δημόσιο ταξινομούνται στον τομέα του δημοσίου" (παρ. 3.32).

Προκύπτει, επομένως, ότι οι Δ.Ε.Υ.Α. δεν εντάσσονται και ούτε δυνατό να ενταχθούν στο πεδίο εφαρμογής του ν. 3845/2010 ως προς τις διατάξεις του δεύτερου άρθρου αυτού και κατά τούτου παρανόμως εντάσσονται με την προσβαλλόμενη υπουργική απόφαση στη ρυθμιστική εμβέλεια της ως άνω διάταξης, καθώς δεν ελέγχονται και δε χρηματοδοτούνται από το Κράτος ή οποιονδήποτε Δήμο, ενώ η ένταξή της στους φορείς της Γενικής Κυβέρνησης δεν

είναι δυνατή κατά τα κριτήρια του Ευρωπαϊκού Συστήματος Λογαριασμών (ΕΣΟΛ) δεδομένου, ότι είναι παραγωγός εμπορεύσιμου προϊόντος κατά τα οριζόμενα στον Κανονισμό 2223/1996. Δέον είναι, δε, να επισημάνουμε προς ενίσχυση των ανωτέρω, ότι στον ίδιο το ν. 1069/1980, σύμφωνα με τον οποίο λειτουργεί και η καθ'ης, και πιο συγκεκριμένα στο άρθρο 25 παρ. 2 αυτού προβλέπεται, ότι **"Τα εκ των τελών των υπηρεσιών υδρεύσεως και αποχετεύσεως έσοδα δέον υποχρεωτικώς να καλύπτουν τας αναγκαίας δαπάνας προσωπικού, λειτουργίας και συντηρήσεως των δικτύων, αποσθέςεις παγίων εγκαταστάσεων και τοκοχρεώλυσίων συναφθέντων δανείων."** Η τελευταία αναφορά αναδεικνύει το εμπορικό χαρακτήρα της δραστηριότητας όσων επιχειρήσεων υπάγονται στις διατάξεις του ν. 1069/1980, αλλά και του γεγονότος, ότι η δραστηριότητά τους ασκούνται σύμφωνα με το σύστημα της ιδιωτικής οικονομίας.

Περαιτέρω, δε, και ως προς το ζήτημα του ελέγχου, που ασκούνται σε επιχειρήσεις του ν. 1069/1980, από τον ίδιο το νόμο προκύπτει, ότι (άρθρο 3 ν. 1069/1980) *"παρ. 1 Η υπό ενός μόνου Δήμου συνιστώμενη επιχείρησις διοικείται υπό Διοικητικού Συμβουλίου, του οποίου τα μέλη, ο Πρόεδρος και Αντιπρόεδρος ορίζονται κατά τας περί συγκροτήσεως της Επιτροπής Δημοτικών Επιχειρήσεων του Δημοτικού και Κοινοτικού Κώδικος διατάξεις. Ένα από τα μέλη του δημοτικού ή κοινοτικού συμβουλίου, που ορίζονται ως μέλη του διοικητικού συμβουλίου της επιχείρησης προέρχεται από τη μειοψηφία."*.

Από την ανωτέρω διάταξη αλλά και σύμφωνα με όσα αναπτύσσονται κάτωθι προκύπτει σαφέστατα, ότι η εξουσία του Ο.Τ.Α., στα χωρικά πλαίσια του οποίου λειτουργεί η επιχείρηση, εξαντλείται στον διορισμό μελών του Διοικητικού Συμβουλίου αυτής ενώ από το νόμο δεν προκύπτει καμία άλλη δυνατότητα παρέμβασης του Ο.Τ.Α. στη λειτουργία ή στις αποφάσεις του Δ.Σ. της επιχείρησης.

Περαιτέρω, στο άρθρο 4 (Λειτουργία Διοικητικού Συμβουλίου, απαρτία και λήψις αποφάσεων) του ιδίου νόμου, επίσης, προβλέπεται, ότι (υπογραμμίσεις δικές μας) *"1. Το Διοικητικόν Συμβούλιον συνέρχεται υποχρεωτικώς εντός του πρώτου*

πενθήμερου εκάστου μηνός, ως και όταν αι υποθέσεις της επιχειρήσεως απαιτούν τούτο. 2. Το Διοικητικόν Συμβούλιον συγκαλείται υπό τον Προέδρου δι' εγγράφου προσκλήσεων προς εν εκάστου των μελών επιδιδομένης τρεις τουλάχιστον πλήρεις ημέρας προ της οριζομένης δια την συνεδρίασιν. Επίσης συγκαλείται υποχρεωτικώς οσάκις ζητήση τούτο το ήμισυ τουλάχιστον του όλου αριθμού των μελών του Διοικητικού Συμβουλίου. Η πρόσκλησις δέον να αναφέρει τα θέματα της ημερήσιας διατάξεως. Εις κατεπειγούσας περιπτώσεις η πρόσκλησις δύναται να επιδοθή την αυτήν ημέραν της συνεδριάσεως. 3. Το Διοικητικόν Συμβούλιον συνεδριάζει εις την έδραν της επιχειρήσεως και ευρίσκεται εν απαρτία εφ' όσον υφίσταται απόλυτος πλειοψηφία του όλου αριθμού των μελών αυτού. Απόλυτος πλειοψηφία είναι ο αμέσως μεγαλύτερος ακέραιος του ημίσεος του αριθμού τούτου. 4. Εις ην περίπτωσιν ο αριθμός των μελών του Διοικητικού Συμβουλίου είναι άρτιος, τούτο ευρίσκεται εν απαρτία εφ' όσον παρίσταται το ήμισυ του όλου αριθμού των μελών αυτού. 5. Αι αποφάσεις του Διοικητικού Συμβουλίου λαμβάνονται κατ' απόλυτον πλειοψηφίαν των παρόντων, εν ισοψηφία επικρατούσης της ψήφου του Προέδρου.". Στο άρθρο, δε, 5 του ιδίου νόμου (Αρμοδιότητες Διοικητικού Συμβουλίου και Προέδρου αυτού) ορίζεται, ότι το διοικητικό συμβούλιο "διοικεί την επιχείρηση" και διαχειρίζεται την περιουσία και πόρους αυτής" ενώ ταυτόχρονα αποφασίζει για οτιδήποτε αφορά στην επιχείρηση. Ειδικότερα, δε, το Διοικητικό Συμβούλιο της επιχείρησης ανάμεσα σε άλλα α) αποφασίζει για τις προσλήψεις προσωπικού είτε ορισμένου είτε αορίστου χρόνου, β) επιμελείται των υποθέσεων και συμφερόντων της επιχείρησης, γ) διορίζει τον Γενικό Διευθυντή της επιχείρησης, δ) ψηφίζει τον γενικό ετήσιο προϋπολογισμό εσόδων και εξόδων της επιχείρησης, ε) αποφασίζει για την ανάθεση σύνταξης μελετών, έργων και προμηθειών και εγκρίνει αυτές, ζ) αποφασίζει για την εκποίηση ή εκμίσθωση ακινήτων ή κινητών. Εκτός των ανωτέρω, επισημαίνεται, ότι η αντίδικος επιχείρηση, όπως και όλες οι επιχειρήσεις, που λειτουργούν δυνάμει του ν. 1069/1980, διαθέτει δική της περιουσία (άρθρο 8 ν. 1069/1980) και οι πόροι της είναι συγκεκριμένοι, όπως αυτοί απαριθμούνται στο άρθρο 10 του ν. 1069/1980. Από, δε, το άρθρο 10 του συγκεκριμένου νόμου προκύπτει, ότι οι συγκεκριμένες επιχειρήσεις διατηρούν την αυτοτέλειά τους, καθώς ουδεμία επιχορήγηση ή άλλης μορφής οικονομική

συμμετοχή διατηρεί ο Ο.Τ.Α. (εν προκειμένω ο Δήμος Αλεξανδρούπολης) ως προς την οικονομική τους δραστηριότητα.

Ως προς, δε, τη νομική φύση της επιχείρησης και συναφώς με τα ανωτέρω είναι απαραίτητο να αναφερθούν προσέτι και τα κάτωθι. Πιο συγκεκριμένα ο θεσμός των Δημοτικών Επιχειρήσεων Ύδρευσης και Αποχέτευσης (ΔΕΥΑ) καθιερώθηκε με το ν. 1069/1980 (ΦΕΚ 191 Α΄) "Περί κινήτρων δια την ίδρυσιν Επιχειρήσεων Υδρεύσεως και Αποχετεύσεως. Για τις συγκεκριμένες επιχειρήσεις ο ν. 1069/1980 όριζε μεταξύ άλλων, ότι (οι υπογραμμίσεις δικές μας) "*παρ. 1. Δια την άσκησιν των πάσης φύσεως δραστηριοτήτων του κυκλώματος υδρεύσεως και αποχετεύσεως οικιστικών κέντρων της Χώρας, εξαιρέσει των πόλεων Αθηνών, Θεσσαλονίκης και Βόλου και των μειζόνων αυτών περιοχών, δύναται να συνιστώνται κατά την παράγραφον 3 του παρόντος άρθρου εις εκάστον Δήμον ή Κοινότητα της Χώρας ή υπό πλειόνων Δήμων ή Κοινοτήτων ή Δήμων και Κοινοτήτων ενιαίαι επιχειρήσεις υδρεύσεως και αποχετεύσεως. **Αι ανωτέρω Επιχειρήσεις αποτελούν ίδια Νομικά Πρόσωπα Ιδιωτικού Δικαίου κοινωφελούς χαρακτήρος, διεπόμενα υπό των κανόνων της Ιδιωτικής οικονομίας, εφ' όσον δεν ορίζεται άλλως υπό νόμου.** Αι επιχειρήσεις υδρεύσεως και αποχετεύσεως λειτουργούν υπό μορφήν Δημοτικής ή Κοινοτικής επιχείρησης και **διέπονται ως προς την διοίκησιν, οργάνωσιν, εκτέλεσιν, λειτουργίαν, συντήρησιν των έργων της αρμοδιότητός των καθώς και τας πηγάς της χρηματοδοτήσεώς των υπό των διατάξεων του παρόντος νόμου, εφαρμοζομένων κατά τα λοιπά των σχετικών διατάξεων του "Δημοτικού και Κοινοτικού Κώδικος.** παρ. 2. Αι προβλεπόμεναι υπό της προηγούμενης παραγράφου επιχειρήσεις είναι **αρμόδιαι δια την μελέτην, κατασκευήν, συντήρησιν, εκμετάλλευσιν, διοίκησιν και λειτουργίαν των δικτύων υδρεύσεως και αποχετεύσεως ακαθάρτων και όμβριων υδάτων, ως και μονάδων επεξεργασίας λυμάτων και αποβλήτων της περιοχής αρμοδιότητός των.** παρ. 3. **Η σύστασις εκάστης επιχείρησης ενεργείται δι' αποφάσεως των οικείων Δημοτικών ή Κοινοτικών Συμβουλίων,** δι' ης θα ορίζεται η επωνυμία, η έδρα, οι δικαιολογούντες την σύστασιν αυτής λόγοι, τα παραχωρούμενα εις αυτήν περιουσιακά στοιχεία, ο τρόπος εκμεταλλεύσεως των έργων ή υπηρεσιών και τα εξ' αυτών έσοδα ως και η περιοχή της επιχείρησης. Προκειμένου περί*

μετατροπής συνδέσμου εις επιχείρησιν απαιτείται απόφασις των δημοτικών και κοινοτικών συμβουλίων των Δήμων και Κοινοτήτων των μετεχόντων εις τούτον. [...]"

Προκύπτει, επομένως, ότι ο ιδρυτικός ("καταστατικός") νόμος των συγκεκριμένων επιχειρήσεων τις χαρακτηρίζει ως ιδιαίτερα νομικά πρόσωπα ιδιωτικού δικαίου κοινωφελούς και όχι εμπορικού χαρακτήρα, που διέπονται καταρχήν από τους κανόνες της ιδιωτικής οικονομίας, εφόσον ο νόμος δεν προβλέπει διαφορετικά. Ως προς τους κανόνες, που διέπουν τις συγκεκριμένες επιχειρήσεις, το παραπάνω άρθρο 1 του ν. 1069/1980 παραπέμπει εκτός από τις διατάξεις του ιδίου και στις σχετικές διατάξεις του δημοτικού κώδικα αλλά και στους κανόνες της ιδιωτικής οικονομίας. Στις διατυπώσεις του νομοθέτη του ν. 1069/1980 αποτυπώνεται με σαφήνεια η πρόθεσή του για τη δημιουργία δημοτικών επιχειρήσεων, που θα αξιοποιούν την ευελιξία του ιδιωτικού τομέα. Τούτο επιβεβαιώνεται περαιτέρω από το άρθρο 7 του ιδίου νόμου (Οργανισμός Εσωτερικής Υπηρεσίας της Επιχειρήσεως - Προσωπικόν), όπου ρητά προβλέπεται, ότι: (οι υπογραμμίσεις δικές μας) "*παρ. 1. Δι' Οργανισμού Εσωτερικής Υπηρεσίας συντασσομένον δι' αποφάσεως του Διοικητικού Συμβουλίου της επιχειρήσεως, εγκρινομένης υπό του Υπουργού Εσωτερικών μετά γνώμην των οικείων Δημοτικών ή Κοινοτικών Συμβουλίων, καθορίζεται η οργάνωσις, η σύνθεσις και η αρμοδιότης των υπηρεσιών, ο αριθμός των θέσεων του πάσης φύσεως προσωπικού αναλόγως προς τας ανάγκας της επιχειρήσεως, ή κατά μισθολογικά κλιμάκια κατανομή των θέσεων του προσωπικού καθ' ομάδας ειδικοτήτων και αναλόγως της βαθμίδος εκπαιδεύσεως, αι αποδοχαί, ως και ο τρόπος προσληψεως και απολύσεως και το αρμόδιον προς τούτο όργανον. Η επιχείρηση του παρόντος άρθρου, καθώς και όσες Δημοτικές Επιχειρήσεις Ύδρευσης και Αποχέτευσης έχουν συσταθεί κατ' εφαρμογή ειδικών νόμων, καταρτίζουν κανονισμούς εργασίας κατά τις ειδικότερες ρυθμίσεις του ν.δ. 3789/1957 (ΦΕΚ 210 Α), όπως ισχύει. Οι ανωτέρω κανονισμοί κυρώνονται από το Σώμα Επιθεώρησης Εργασίας (Σ.Ε.Π.Ε.) σύμφωνα με το άρθρο 15 παράγραφος 1 του ν. 2874/2000. παρ. 2. Το κατά την προηγούμενην παράγραφον προσωπικόν της επιχειρήσεως συνδέεται μετ' αυτής δια συμβάσεως εργασίας Ιδιωτικού δικαίου,*

επιφυλασσομένης της ισχύος των διατάξεων της παραγράφου 3 του παρόντος άρθρου. [...] παρ. 8 Προκειμένου περί του εν σχέσει εργασίας ιδιωτικού δικαίου προσωπικού της επιχείρησης εφαρμόζονται αι εκάστοτε ισχύουσαι πειθαρχικά διατάξεις της **εργατικής νομοθεσίας**. [...] ¹".

Το γεγονός, ότι οι συγκεκριμένες επιχειρήσεις, όπως και η αντίδικος, ως προς τα νομικά τους χαρακτηριστικά ευρίσκονται υπό καθεστώς πλήρους δημοσιονομικής αυτοτέλειας σε σχέση με τους Δήμους, στους οποίους ανήκουν, αποτελούν Νομικά Πρόσωπα Ιδιωτικού Δικαίου με επιδίωξη την επίτευξη ορισμένου σκοπού προς εξυπηρέτηση του κοινού, διέπονται από τους κανόνες της ιδιωτικής οικονομίας, επιβεβαιώνεται και από τη νομολογία. Όλως χαρακτηριστικά επικαλούμαστε τις υπ' αριθμ. 690/2012, 1675/2010 και 1584/2010 ad hoc αποφάσεις του Αρείου Πάγου, οι οποίες καταλήγουν στην παραδοχή, ότι οι Δ.Ε.Υ.Α. δεν υπάγονται στην κατηγορία των ΟΤΑ ούτε στον ευρύτερο δημόσιο τομέα, από τον οποίο αντιθέτως εξαιρούνται.

Συνεπώς, ως προς τις Δ.Ε.Υ.Α. γίνεται φανερό, ότι α) δεν ασκείται κανένας αποφασιστικός έλεγχος εκ μέρους των Δήμων, στην χωρική περιφέρεια των οποίων δραστηριοποιούνται, β) η εξουσία επ' αυτών εκ μέρους των Δήμων εξαντλείται

¹ Με την παρ. 6 του άρθρου 40 του ν. 3801/2009 (ΦΕΚ 163 Α/04.09.2009) ορίστηκε μεταξύ άλλων, ότι: " παρ. 6 α. Προσωπικό, με σχέση εργασίας ιδιωτικού δικαίου αορίστου χρόνου, Δημοτικών Επιχειρήσεων Ύδρευσης Αποχέτευσης (Δ.Ε.Υ.Α.), που έχουν συσταθεί κατ' εφαρμογή του ν. 1069/1980 ή σχετικών ειδικών νόμων, οι οποίες λύθηκαν ή λύονται, εφόσον υπηρέτησε σε αυτές, επί μία, τουλάχιστον, διετία, πριν από τη λύση τους με την ανωτέρω σχέση εργασίας, είναι δυνατόν να ενταχθεί ή να μεταφερθεί, αντιστοίχως, στον οικείο Δήμο ή σε νομικά πρόσωπα αυτού. β. Η ένταξη ή η μεταφορά γίνεται με πράξη του αρμόδιου προς διορισμό οργάνου, ύστερα από απόφαση του Δημοτικού Συμβουλίου, η οποία λαμβάνεται με την απόλυτη πλειοψηφία του συνόλου των μελών του και συντελείται με την ίδια σχέση εργασίας σε κενές οργανικές θέσεις αντίστοιχης ή παρεμφερούς ειδικότητας. Σε περίπτωση ανυπαρξίας τούτων, συνιστώνται, με την ίδια πράξη του αρμόδιου προς διορισμό οργάνου, προσωποπαγείς θέσεις, οι οποίες καταργούνται μόλις κενωθούν με οποιονδήποτε τρόπο. γ. Το ύψος της αμοιβής του εντασσόμενου ή μεταφερόμενου προσωπικού διέπεται από τις συλλογικές συμβάσεις εργασίας, που ισχύουν, εκάστοτε, για το προσωπικό των Ο.Τ.Α., λαμβανομένης υπόψη της προϋπηρεσίας τους, η οποία διανύθηκε στην οικεία Δ.Ε.Υ.Α.:"

μόνον έως του σημείου διορισμού των μελών του Δ.Σ., γ) η δραστηριότητες των Δ.Ε.Υ.Α. ασκούνται βάσει ιδιωτικοοικονομικών κριτηρίων και με εμφανή παραγωγικό σκοπό, γ) δεν ασκείται και σε κάθε περίπτωση δεν έχει ανατεθεί σε αυτές δημόσια εξουσία, δ) δεν εντάσσονται στην έννοια της Γενικής Κυβέρνησης και κατά τούτο δεν ασκείται εκ μέρους τους κεντρική πολιτική εξουσία. Η άσκηση του δικαιώματος εκλέγεσθαι εκ μέρους των υπαλλήλων των Δ.Ε.Υ.Α. δεν προκύπτει από πουθενά, ότι μπορεί να προκαλέσει έμμεση αλλοίωση του εκλογικού αποτελέσματος ή ακόμη και άνιση μεταχείριση υποψηφίων, καθώς οι αρμοδιότητες των Δ.Ε.Υ.Α. δε συνιστούν άσκηση δημόσιας εξουσίας, η οποία θα μπορούσε να επηρεάσει την έκφραση του εκλογικού σώματος.

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΙΚΑ

Για την αποκατάσταση των προβλημάτων, που έχει προκαλέσει η συγκεκριμένη διάταξη (άρθρο 14 παρ. 1 περ. γ' του ν. 3852/2010) και προκειμένου να μην υφίσταται ανεπίτρεπτη μεταχείριση των εργαζομένων των Δ.Ε.Υ.Α. ως προς την άσκηση του δικαιώματος υποβολής υποψηφιότητας στις Δημοτικές Εκλογές του έτους 2014 προτείνεται η κάτωθι τροποποίηση:

"1. Δεν μπορούν να εκλεγούν ή να είναι δήμαρχοι, δημοτικοί σύμβουλοι, σύμβουλοι της δημοτικής ή τοπικής κοινότητας ή εκπρόσωποι της τοπικής κοινότητας α), β) και γ) Πρόεδροι διοικητικών συμβουλίων δημοτικών νομικών προσώπων δημοσίου δικαίου με εξαίρεση τα ιδρύματα, οι οποίοι δεν είναι αιρετοί, υπάλληλοι με οποιαδήποτε σχέση εργασίας, δημοτικών νομικών προσώπων δημοσίου δικαίου και ιδρυμάτων, καθώς και διευθύνοντες και εντεταλμένοι σύμβουλοι και υπάλληλοι νομικών προσώπων ιδιωτικού δικαίου πλην αστικών εταιρειών μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα και εταιρειών που λειτουργούν σύμφωνα με τις διατάξεις του ν. 1069/1980, τα οποία έχουν συστήσει ή στα οποία συμμετέχουν οι δήμοι, στους οποίους υποβάλλουν υποψηφιότητα".

2. Τροπολογία – προσθήκη στο άρθρο 109 του ν. 3852/2010 για το προσωπικό των συγχωνευθέντων επιχειρήσεων.

Από το σχέδιο νόμου του Υπουργείου Διοικητικής Μεταρρύθμισης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης: «Διοικητικές απλουστεύσεις- Καταργήσεις, συγχωνεύσεις νομικών προσώπων και υπηρεσιών του Δημόσιου τομέα – Τροποποίηση διατάξεων π.δ. 318/1992 (Α'161) και λοιπές ρυθμίσεις».

Α. Αιτιολογική Έκθεση

1. Μετά από την έναρξη ισχύος του Νόμου 3852/2010 το προσωπικό των συγχωνευόμενων κοινωφελών επιχειρήσεων ΟΤΑ και Δημοτικών Επιχειρήσεων Ύδρευσης και Αποχέτευσης (Δ.Ε.Υ.Α.), μεταφέρθηκε στις νέες επιχειρήσεις και κατατάχθηκε σε αντίστοιχες θέσεις, με απόφαση του διοικητικού συμβουλίου τους.
2. Το Ελεγκτικό Συνέδριο με μία σειρά αποφάσεών του έχει αποφανθεί κατά τρόπο οριστικό σχετικά με το θέμα της μεταφοράς του προσωπικού συγχωνευόμενων δημοτικών επιχειρήσεων.

Ενδεικτικά αναφέρονται η υπ' αριθμ. 48/2012 Πράξη του 1ου Τμήματος, η 165/2011 Πράξη του 1ου Τμήματος, η υπ' αριθμ. 208/2011 Πράξη του 1ου Τμήματος, η υπ' αριθμ. 218/2010 Πράξη του 1ου Τμήματος, η υπ' αριθμ. 141/2013 Πράξη του Κλιμακίου Προληπτικού Ελέγχου στο VII Τμήμα και η υπ' αριθμ. 138/2012 Πράξη του 1ου Τμήματος.

Στις παραπάνω πράξεις το σκεπτικό των οποίων είναι ίδιο, αναφέρονται στην ερμηνεία της διάταξης του άρθρου 109 του Ν. 3852/2010 και ειδικότερα στην τελευταία από τις προαναφερόμενες αποφάσεις, η οποία αφορά Δ.Ε.Υ.Α. αναφέρει τα ακόλουθα:

«II. Ο ν. 3852/2010 «Νέα Αρχιτεκτονική της Αυτοδιοίκησης και της Αποκεντρωμένης Διοίκησης – Πρόγραμμα Καλλικράτης» (ΦΕΚ Α' 87) ορίζει στο άρθρο 109 ότι: «1. Κοινωφελείς επιχειρήσεις των Ο.Τ.Α., πρώτου βαθμού, που συνενώνονται σε ένα νέο δήμο, συγχωνεύονται υποχρεωτικά σε μία κοινωφελή επιχείρηση.....2. Το προσωπικό με σχέση εργασίας ιδιωτικού δικαίου αορίστου χρόνου των επιχειρήσεων που συγχωνεύονται κατατάσσεται σε αντίστοιχες θέσεις, με απόφαση του διοικητικού συμβουλίου της. Ο χρόνος υπηρεσίας του προσωπικού στις επιχειρήσεις που συγχωνεύονται λαμβάνεται υπόψη για όλες τις μισθολογικές και

ασφαλιστικές συνέπειες. 3. (...) 6. Οι διατάξεις των ανωτέρω παραγράφων εφαρμόζονται αναλόγως και στη συγχώνευση των Δημοτικών Επιχειρήσεων Ύδρευσης Αποχέτευσης (Δ.Ε.Υ.Α.). 7.(...)». Από το συνδυασμό των ανωτέρω διατάξεων συνάγονται τα ακόλουθα: στο πλαίσιο εξορθολογισμού των παρεχόμενων υπηρεσιών εκ μέρους των νομικών προσώπων των Ο.Τ.Α., προβλέφθηκε με το ν. 3852/2010 ο περιορισμός των νομικών προσώπων αυτών, με ανακατανομή του υπηρετούντος προσωπικού και διατήρηση όλων των θέσεων εργασίας (βλ. αιτιολογική έκθεση ν. 3852/2010). Ειδικότερα, όσον αφορά τις δημοτικές επιχειρήσεις ύδρευσης και αποχέτευσης, ορίζεται ότι οι Δήμοι δύναται να έχουν μία μόνο τέτοια επιχείρηση. Επομένως, μετά τη συνένωση περισσότερων Δήμων σε ένα, συγχωνεύονται και οι επιχειρήσεις ύδρευσης και αποχέτευσης των συνενωθέντων Δήμων σε μία, ενώ το προσωπικό που υπηρετεί σε αυτές με σχέση εργασίας ιδιωτικού δικαίου αορίστου χρόνου, μεταφέρεται στη νέα επιχείρηση ύδρευσης και αποχέτευσης με την ίδια εργασιακή σχέση. Για τη νομιμότητα της εν λόγω μεταφοράς αρκεί το πραγματικό γεγονός της απασχόλησης του ανωτέρω προσωπικού στη συγχωνευθείσα επιχείρηση με σχέση εργασίας αορίστου χρόνου, εφόσον από τις οικείες διατάξεις δεν τίθενται άλλες προϋποθέσεις, τούτο δε άλλωστε συνάγεται και από το σκοπό του νόμου, που συνίσταται στη διατήρηση όλων των θέσεων εργασίας του προσωπικού των επιχειρήσεων ύδρευσης και αποχέτευσης που συγχωνεύονται στο πλαίσιο εφαρμογής του ν. 3852/2010 και στην τακτοποίηση των εργαζομένων σ' αυτές (πρβλ. πράξεις Ι Τμ. Ελ.Συν. 6/2012, 224,208,165/2011).

Επίσης, στην υπ' αριθμ. 48/2012 Πράξη του 1ου Τμήματος αναφέρονται τα ακόλουθα: «3. σύμφωνα με τις προαναφερόμενες διατάξεις, και δεδομένου ότι κάθε δήμος μπορεί να έχει μία μόνο κοινωφελή επιχείρηση, σε περίπτωση συνένωσης των δήμων συγχωνεύονται και οι κοινωφελείς επιχειρήσεις τους σε μία και το προσωπικό τους, που υπηρετεί με σχέση εργασίας ιδιωτικού δικαίου αορίστου χρόνου, μεταφέρεται στη νέα κοινωφελή επιχείρηση με την ίδια εργασιακή σχέση. Για τη νομιμότητα της εν λόγω μεταφοράς αρκεί το πραγματικό γεγονός της απασχόλησης του προσωπικού στη συγχωνευθείσα επιχείρηση κοινωφελή επιχείρηση με σχέση εργασίας αορίστου χρόνου, ανεξαρτήτως του αν έχουν τηρηθεί οι νόμιμες διαδικασίες για την πρόσληψη ή μεταφορά του σ' αυτήν

και την απασχόλησή του με τέτοιου είδους σχέση εργασίας, αφού τέτοια προϋπόθεση δεν τάσσεται ρητά ούτε άλλωστε συνάγεται από το σκοπό του νόμου, που συνίσταται στη διατήρηση όλων των θέσεων εργασίας του προσωπικού των κοινωφελών επιχειρήσεων που συγχωνεύονται στο πλαίσιο εφαρμογής του ν. 3852/20110, και στην τακτοποίηση των εργαζομένων σ' αυτές (ΕΣ Ι Τμ. Πρ. 224,208, 165/2011)».

Όμοια άποψη έχει εκφραστεί και από το Νομικό Συμβούλιο του Κράτους με την με αριθμό 194/28-5-2013 γνωμοδότησή του, που έγινε αποδεκτή από τον κ. Υπουργό Εσωτερικών, σύμφωνα με το με αριθμό πρωτοκόλλου 22323/19-6-2013 έγγραφο του Υπουργείου Εσωτερικών, με την οποία δέχθηκε ότι υφίσταται τεκμήριο νομιμότητας της αναγνώρισης της εργασιακής σχέσης των εν λόγω εργαζομένων ως αορίστου χρόνου κατά την μεταφορά προσωπικού από λυθείσες ή συγχωνευθείσες Δημοτικές Επιχειρήσεις σύμφωνα με τον 3852/2010, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρ. 109 του ν.3852/2010. Σύμφωνα και με την ως άνω Γνωμοδότηση, τα Νομικά Πρόσωπα των Ο.Τ.Α. στα οποία μεταφέρθηκαν οι ως άνω εργαζόμενοι, δε νομιμοποιούνται να αρνηθούν και συνακόλουθα θα πρέπει άμεσα να κατατάξουν τους εν λόγω εργαζόμενους σε συσταθείσα θέση του Ο.Ε.Υ. τους σύμφωνα με τις υπ' αριθ. 52/2011 και 2/2011 των Διοικητικών τους Συμβουλίων.

Επειδή σκοπός του ν. 3852/2010 ήταν ο περιορισμός των νομικών προσώπων των ΟΤΑ (Κοινωφελείς επιχειρήσεις, ΔΕΥΑ) με ανακατανομή του υπηρετούντος προσωπικού και διατήρηση όλων των θέσεων εργασίας (βλ. αιτιολογική έκθεση), επιλέγοντας ο νομοθέτης να διατηρήσει τους εργαζόμενους σε αυτές τις επιχειρήσεις που εργάζονταν «...με σχέση εργασίας ιδιωτικού δικαίου αορίστου χρόνου...» και όχι με σύμβαση εργασίας ιδιωτικού δικαίου αορίστου χρόνου. Δηλαδή, εν προκειμένω, κρίσιμη παράμετρος για τη μεταφορά του προσωπικού είναι το πραγματικό γεγονός της απασχόλησης του προσωπικού στη συγχωνευθείσα επιχείρηση ΟΤΑ με σχέση εργασίας αορίστου χρόνου, ανεξαρτήτως του αν έχουν τηρηθεί οι νόμιμες διαδικασίες για την πρόσληψη του σ' αυτήν και την απασχόλησή του με τέτοιου είδους σχέση εργασίας, αφού η πρόθεση του νομοθέτη ήταν και παραμένει η διατήρηση όλων των θέσεων εργασίας του προσωπικού των επιχειρήσεων ΟΤΑ που συγχωνεύονται στο πλαίσιο εφαρμογής του ν. 3852/20110, και η τακτοποίηση των εργαζομένων σ' αυτές.

3. Ανάλογη είναι και η ισχύουσα νομοθετική ρύθμιση που προβλέπεται στις διατάξεις της παραγράφου 6 του άρθρου 40 του ν. 3801/2009 και η οποία αφορά τη λύση Δ.Ε.Υ.Α., όπου αναφέρονται τα εξής: «α. Προσωπικό, με σχέση εργασίας ιδιωτικού δικαίου αορίστου χρόνου, Δημοτικών Επιχειρήσεων Ύδρευσης Αποχέτευσης που έχουν συσταθεί κατ' εφαρμογή του ν. 1069/1980 ή σχετικών ειδικών νόμων, ο οποίες λύθηκαν ή λύνονται, εφόσον υπηρέτησε σε αυτές επί μία, τουλάχιστον διετία, πριν από τη λύση τους, με την ανωτέρω σχέση εργασίας, είναι δυνατόν να ενταχθεί ή να μεταφερθεί, αντιστοίχως στον οικείο Δήμο ή σε νομικά πρόσωπα αυτού». Επίσης στο άρθρο 64 του ίδιου με παραπάνω νόμου αναφέρονται τα εξής: «Μεταφορά υπαλλήλων δημοτικών επιχειρήσεων σε δήμους ή κοινότητες και σε κάθε μορφής νομικά πρόσωπα αυτών, που γίνεται υπό τη συνδρομή των προϋποθέσεων του άρθρου 269 του Κώδικα Δήμων και Κοινοτήτων (ν. 3463/2006), κατόπιν αποφάσεων του οικείου δημοτικού ή κοινοτικού συμβουλίου, ανεξάρτητα από την διαδικασία, η οποία τηρήθηκε κατά την πρόσληψη τους στις ανωτέρω επιχειρήσεις, θεωρείται νόμιμη από την ημέρα λήψεως των σχετικών αποφάσεων των ανωτέρω Συμβουλίων».

4. Κατόπιν των ανωτέρω, με την προτεινόμενη ρύθμιση αίρονται οι αμφισβητήσεις επί της νομιμότητας της μεταφοράς και υπηρεσίας των εργαζόμενων στις συγχωνευθείσες κοινωφελείς επιχειρήσεις ΟΤΑ και ΔΕΥΑ, σύμφωνα με τον σκοπό του άρθρου 109 του ν. 3852/2010.

Τροπολογία – Προσθήκη

Να προστεθεί στο σχέδιο νόμου άρθρο ... με τίτλο «ειδικές διατάξεις», ως ακολούθως:

«Το προσωπικό συγχωνευθέντων σύμφωνα με το άρθρο 109 του ν. 3852/2010 κοινωφελών επιχειρήσεων ΟΤΑ και Δημοτικών Επιχειρήσεων Ύδρευσης και Αποχέτευσης (Δ.Ε.Υ.Α.), κατόπιν αποφάσεων του οικείου Διοικητικού Συμβουλίου, ανεξάρτητα από τη διαδικασία, η οποία τηρήθηκε κατά την πρόσληψη τους στις ανωτέρω επιχειρήσεις, θεωρείται νόμιμη από την ημέρα λήψεως των σχετικών αποφάσεων των ανωτέρω Συμβουλίων και νομίμως οι υπάλληλοι συνεχίζουν να εργάζονται με σχέση εργασίας ιδιωτικού δικαίου

αορίστου χρόνου με την απαραίτητη προϋπόθεση, ότι απασχολούνταν κατά την ημερομηνία συγχώνευσης ή συνένωσης.».

Την παραπάνω τροπολογία κατέθεσαν στις 21-2-2014 οι παρακάτω κ.κ. βουλευτές:

Γάκης Δημήτριος

Κρεμαστινός Δημήτριος

Αναγνωστάκης Δημήτριος

Κόνσολας Εμμανουήλ

Ιατρίδη Τσαμπίκα

3. Αποζημίωση λόγω απόλυσης ή συνταξιοδότησης σύμφωνα με τους νόμους 2112/1920 και 3198/1955 χωρίς περιορισμούς.

Ένα θέμα που απασχολεί τους εργαζόμενους στις ΔΕΥΑ είναι ο περιορισμός της αποζημίωσης λόγω συνταξιοδότησης ή απόλυσης. Ενώ εφαρμόζεται και στους εργαζόμενους των ΔΕΥΑ ο νόμος 2112/1920, εφαρμόζεται (παράνομα πιστεύουμε) και ο Α.Ν. 173/1967 που περιορίζει το ποσό μέχρι 15.000 €. Ο Αναγκαστικός Νόμος 173/1967 όταν ψηφίστηκε δεν υπήρχαν ΔΕΥΑ. Αναφέρει ότι ισχύει για « εταιρείες υδάτων» δηλαδή ΕΥΔΑΠ και ΕΥΑΘ. Οι εργαζόμενοι αυτών των εταιρειών από τότε ιδρύσαν ταμεία που επιχορηγούν με μεγάλα ποσά οι εταιρείες με συνέπεια η αποζημίωση τους να είναι πολύ καλύτερη από ότι τους περιόρισε ο Α.Ν. 173/1967.

Είμαστε οι μοναδικοί εργαζόμενοι που σε όλα τα θέματα εφαρμόζεται η εργατική νομοθεσία, εκτός από την αποζημίωση λόγω απόλυσης ή συνταξιοδότησης. Επισημαίνουμε ότι οι εργαζόμενοι του δημοσίου και των ΟΤΑ Α΄ και Β΄ βαθμού λαμβάνουν εφάπαξ που είναι πολύ υψηλότερο από την αποζημίωση που δίνει ο νόμος 2112/1920.

Επισημαίνεται, ότι ο περιορισμός ως προς την αποζημίωση λόγω συνταξιοδότησης ή απόλυσης των εργαζομένων στις Δ.Ε.Υ.Α., δε δικαιολογείται ούτε από λόγους δημοσίου συμφέροντος. Ειδικότερα, η απουσία οικονομικής επιβάρυνσης των Δ.Ε.Υ.Α. σε βάρος του κρατικού ή δημοτικού προϋπολογισμού σε συνδυασμό με το γεγονός, ότι ως προς το προσωπικό των συγκεκριμένων επιχειρήσεων και σχετικά την εξέλιξη και λειτουργία της εργασιακής του σχέσης εφαρμόζονται κατά ρητή αναφορά του ν. 1069/1980 οι διατάξεις του ιδιωτικού δικαίου, καθιστά μη δικαιολογημένο τον συγκεκριμένο περιορισμό. Αφετέρου είναι απόλυτα σαφές, ότι δε μπορεί να στηριχθεί η άποψη, ότι ο περιορισμός ως προς το ύψος της

καταβαλλόμενης αποζημίωσης στην κατηγορία των συγκεκριμένων εργαζομένων προβλέφθηκε για την οικονομική ανακούφιση των συγκεκριμένων επιχειρήσεων, καθώς αυτές εκτελούν κοινωφελές έργο, καθώς η καταβολή της κανονικής αποζημίωσης δε μπορεί να συνδεθεί οικονομικά με την τυχόν αύξηση της αξίας των παρεχομένων από τις επιχειρήσεις αυτές υπηρεσιών. Και τούτο, διότι, αφενός η προκύπτουσα διαφορά είναι αμελητέα σε σχέση με τον κύκλο εργασιών των συγκεκριμένων επιχειρήσεων, οι οποίες δεν απολαμβάνουν τα προνόμια του δημοσίου, και αφετέρου διότι σε όσες Δ.Ε.Υ.Α. εφαρμόστηκαν οι διατάξεις των ν. 2112/1920 και 3198/1955 ως προς τον υπολογισμό του ύψους της καταβαλλόμενης αποζημίωσης και όχι οι διατάξεις του Α.Ν. 173/1967, δεν παρατηρήθηκαν τέτοια φαινόμενα.

Προστίθεται παράγραφος 11 στο άρθρο 7 του νόμου 1069/19980.

« Σε περίπτωση απόλυσης ή συνταξιοδότησης του προσωπικού ιδιωτικού δικαίου αορίστου χρόνου των ΔΕΥΑ οφείλεται αποζημίωση σύμφωνα με τις διατάξεις των νόμων 2112/1920 και 3198/1955 χωρίς περιορισμούς.»

Κλείνοντας, είμαστε στη διάθεσή σας για οποιαδήποτε παραπέρα διευκρίνιση και αναμένουμε την πρόσκλησή σας για να σάς αναπτύξουμε και προφορικά τις απόψεις μας.

ΓΙΑ ΤΗΝ ΔΙΟΙΚΗΣΗ

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ

Ο ΓΕΝ. ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ